

Procesguide og anbefalinger

til afholdelse af netværkssamråd
for kriminalitetstruede
børn og unge

PROCESGUIDE OG ANBEFALINGER TIL AFHOLDELSE AF NETVÆRKSSAMRÅD FOR KRIMINALITETSTRUEDE BØRN OG UNGE

Efter § 57c stk. 1 i lov om social service (serviceloven) skal kommunalbestyrelsen, senest 7 dage efter at den har modtaget dokumentation fra politiet om, at et barn eller en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, indkalde barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaveren og eventuelt relevante personer fra barnet eller den unges netværk og relevante fagpersoner til et netværkssamråd.

På baggrund af netværkssamrådet skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for hvilke initiativer og handlepligter, der kan modvirke yderligere kriminalitet.

Det kan være handlepligter for barnet eller den unge, eller at forældrene eller netværket indgår aftaler om på forskellig vis at støtte op om barnet eller den unges trivsel, så denne ikke kommer ud i en kriminel løbebane. Der kan også være behov for foranstaltninger efter serviceloven, eksempelvis en mentorordning eller formiling af et praktiktilbud. Dette vil dog typisk kræve en yderligere afklaring af barnet eller den unges situation gennem en undersøgelse efter servicelovens § 50 og en handleplan efter servicelovens § 140.

Reglerne omkring afholdelse af netværkssamråd gælder børn og unge under 18 år. Der er således ikke nogen nedre aldersgrænse.

Bestemmelsen om netværkssamråd erstattede pr. 1. oktober 2014 den tidligere bestemmelse i servicelovens § 57c stk. 2, hvor kommunalbestyrelsen skulle udarbejde en foreløbig handleplan senest 7 dage efter underretning fra politiet om, at et barn eller ung har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Denne procesguide med anbefalinger har til formål at fungere som vejledning og inspiration for de fagpersoner i kommunerne, der arbejder med at organisere og afholde netværkssamråd. Herudover kan man orientere sig i arket **Overordnet plan til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**.

Procesguiden er udarbejdet på baggrund af lovbemærkningerne til lovbestemmelserne om netværkssamråd (Lov om ændring af lov om social service, fremsat den 26. marts 2014), Ankestyrelsens undersøgelser om "Kommunernes indsats på området for unge kriminelle", materiale fra Socialstyrelsen projekt "Inddrag.nu", der blev afviklet i perioden 2010-2013 samt sparring ved tre workshops med repræsentanter fra tre kommuner, en sikret institution, Ankestyrelsen og Det Kriminalpræventive Råd.

Serviceovens § 57 c

§ 57 c. Kommunalbestyrelsen skal, senest 7 dage efter den har modtaget dokumentation fra politiet om, at en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet, indkalde den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner til et netværkssamråd.

Stk. 2. På baggrund af drøftelser på netværkssamrådet med den unge, forældremyndighedsindehaveren, eventuelt relevante personer fra netværket og relevante fagpersoner skal kommunalbestyrelsen efter netværkssamrådet udarbejde en handleplan for, hvilke initiativer og handlepligter der kan modvirke yderligere kriminalitet.

Stk. 3. Modtager kommunalbestyrelsen inden for et år efter netværkssamrådets afholdelse, jf. stk. 1, dokumentation fra politiet om mistanke mod den unge under 18 år for gentagen, alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen uden fornyet indkaldelse til netværkssamråd vurdere, om der er behov for at revidere handleplanen.

Et led i sagsbehandlingen af sager om kriminalitetstruede børn og unge

Netværkssamrådet er ikke en enkeltstående begivenhed, men et sagsbehandlingsskridt i et sagsforløb og dermed også en del af en proces, der for eksempel kan munde ud i udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse efter serviceovens § 50 og eventuelt en handleplan efter serviceovens § 140. Desuden kan netværkssamrådet være en integreret del af det øvrige kriminalitetsforebyggende arbejde, herunder blandt andet de regelmæssige møder mellem politi og de sociale myndigheder samt de ungesamråd, der koordinerer indstillinger til brug for rettens afgørelse i sager om unge, som er tiltalt for at have begået kriminalitet.

En handleplan efter serviceovens § 57c kan indgå i eller koordineres med en allerede eksisterende handleplan efter serviceovens § 140. Foreligger der således allerede en handleplan for indsatsen, som målrettet adresserer barnet eller den unges kriminalitet ud fra andre bestemmelser end § 57c, opfylder det lovens krav om udarbejdelse af en handleplan. Det er dog vigtigt, at den eksisterende handleplan fyldestgørende adresserer barnet s/den unges kriminalitet ud fra den viden, som sagsbehandleren har efter netværkssamrådet. Hvis dette ikke er tilfældet, skal sagsbehandleren opdatere handleplanen. Det anbefales i disse tilfælde, at sagsbehandleren noterer i sagen, at netværkssamrådet har fundet sted, og angiver enten (1) at handleplanen fyldestgørende adresserer barnets/den unges kriminalitet eller (2) i handleplanen angiver hvilke yderligere tiltag, der er aftalt eller iværksættes efter netværkssamrådet.

Kommunalbestyrelsen kan i det tilfælde, hvor der foreligger en eksisterende handleplan ligeledes udarbejde en ny særskilt handleplan efter § 57c, hvis man finder det hensigtsmæssigt.

Hvorfor netværkssamråd?

Hensigten med netværkssamråd er dels, at man sender et signal til barnet/den unge om, at dennes handlinger bliver taget alvorligt og afføder en reaktion, dels at skabe rammer for at personer omkring barnet/den unge kan støtte op omkring denne. Drøftelserne på mødet tager udgangspunkt i barnet/den unges behov, fremtidsønsker, ressourcer og udviklingsmuligheder, samt hvordan forældrene og det øvrige netværk kan understøtte barnets/den unges trivsel og udvikling i hverdagen.

Lovbestemmelsen om netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge bygger blandt andet på forskning om forebyggende indsatser med positiv effekt. SFI har således i 2013 i en systematisk

forskningskortlægning¹ påvist, at forebyggende indsatser til kriminalitetstruede børn og unge har positiv effekt, hvis indsatsen har et helhedsorienteret perspektiv på barnet/den unges situation, og inddrager barnet/den unge selv, familien og barnet/den unges netværk.

Samtidig peger undersøgelser fra Ankestyrelsen på, at det eksisterende krav om udarbejdelse af kriminalitetshandleplaner ikke i praksis sikrer en målrettet indsats for de børn og unge, der har begået kriminalitet. Dette skyldes blandt andet, at de udarbejdes for sent eller ikke fører til relevante foranstaltninger.

Netværkssamråd er et redskab til kommunerne, der kan sikre en hurtig inddragelse og involvering af relevante aktører omkring barnet/den unge. Netværkssamråd forbedrer også mulighederne for mere holdbare løsninger for barnet/den unge, derved at kriminalitetshandleplanen bygger på netværkssamrådet og de relevante personers drøftelser og tilsagn om hjælp og støtte til barnet/den unge.

Netværkssamråd giver samtidig mulighed for afdækning af hvilke ressourcer og risikofaktorer, der er til stede hos og omkring barnet/den unge. En afdækning af risikofaktorer for kriminel adfærd er en forudsætning for iværksættelsen af en målrettet indsats, der kan afhjælpe barnet/den unges kriminalitetsproblemer. Identifikation af barnets/den unges ressourcer eller beskyttelsesfaktorer vil give et billede af, hvilke forhold eller relationer, som det er væsentligt at støtte og eventuelt forstærke for at reducere risikoen for yderligere kriminalitet. Vurderingsredskabet **Systematisk risikovurdering af kriminalitetstruede børn og unge** indeholder forskningsbaserede risikofaktorer og ressourcer, som henholdsvis øger eller mindsker risikoen for kriminel adfærd. Redskabet er udviklet direkte på baggrund af SFIs forskning, men er tilpasset dansk kontekst og praksis. Til vurderingsredskabet hører et handlekatalog, der beskriver indsatser, som er rettet mod de mest centrale risikofaktorer i vurderingsskemaet. Redskab og handlekatalog kan således være nyttige i arbejdet med netværkssamrådene.

I **Inspirationskatalog om inddragende metoder** kan der endvidere til inspiration læses mere om en række metoder, som kan være relevante i forbindelse med forberedelse og afvikling af netværkssamråd. Det bemærkes, at de beskrevne metoder for fleres vedkommende kræver en relevant videreuddannelse for de personer, der skal anvende dem.

Netværkssamråd er tænkt som en hjælp og støtte til kriminalitetstruede børn og unge, og ikke som en straf. Derfor er det vigtigt at formidle over for barnet/den unge og dennes forældre, at hvis der bliver tale om en straf, så er det ene og alene en domstol, som har ansvaret for at afsige en dom og udmåle straffen. Netværkssamrådet må ikke komme til at handle om, hvorvidt den unge er skyldig eller ej.

Afklaring af om der skal indkaldes til netværkssamråd

Kommunalbestyrelsen skal indkalde til et netværkssamråd, såfremt den har modtaget en underretning fra politiet om, at et barn eller en ung under 18 år er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet. Målgruppen for netværkssamrådene er dermed den samme som for det hidtidige lovkrav om handleplaner efter servicelovens § 57 c.

---

¹ Jørgensen et al. (2013: *Systematic Review of Youth Crime Prevention Interventions*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 13:11.

Ved underretning om mistanke for fornyet kriminalitet inden for et år efter afholdelse af netværkssamråd er kommunen ikke forpligtet til at indkalde til endnu et netværkssamråd. I stedet skal kommunen vurdere, om der er behov for at revidere handleplanen.

Det bemærkes, at unge, der er idømt og undergivet en ungdomssanktion efter straffelovens § 74a, har tilknyttet en koordinator, der skal afholde netværksmøder med barnet/den unge, forældrene og andre relevante personer. Disse unge er dermed allerede inde i et struktureret forløb og er derfor ikke en del af den primære målgruppe.

Hvornår er man mistænkt?

Kommunens identificering af hvilke børn og unge der er omfattet af reglen om netværkssamråd, sker på baggrund af politiets underretninger, herunder politiets ungelister. Hvis der opstår tvivl hos kommunen, om et barn eller en ung, politiet har underrettet om, er at betragte som mistænkt eller ej, anbefales det, at kommunen retter henvendelse til politiet for at afklare dette. Er der rejst sigtelse mod en ung over 15 år, er denne i sagens natur også mistænkt.

Hvornår er kriminalitet alvorlig?

Begrebet "alvorlig kriminalitet" er en sammenskrivning af den tidligere regel i § 57c stk. 1, som henviste til "voldskriminalitet og anden alvorlig kriminalitet".

Ankestyrelsen har siden 2010 foretaget stikprøveundersøgelser af kommunernes indsats på området for unge kriminelle, herunder kommunernes udarbejdelse af kriminalitets-handleplaner efter den tidligere § 57c i serviceloven. Afgrænsningen for udvælgelse af sager til Ankestyrelsen har været²:

- Alle former for kriminalitet, hvori vold er involveret.
- Anden alvorlig kriminalitet: voldtægt, røveri, indbrud, omfattende tyveri, herunder tyveri fra automater, bokse, boliger og institutioner samt grovere former for hærværk.
- Gentagen kriminalitet: at barnet/den unge gentagne gange har begået kriminalitet, uanset kriminalitetens art. Eksempelvis: mindre former for hærværk, herunder graffiti, mindre omfattende tyveri, herunder butikstyveri af en vare af en vis værdi og brugstyveri af for eksempel knallert eller bil. Kravet er blot, at handlingen er i strid med straffeloven, lov om euforiserende stoffer eller anden relevant lovgivning.

Der er ikke en udtømmende opstilling af hvilken kriminalitet, der må anses for "alvorlig kriminalitet". Der kan være forskel på, om den begåede kriminalitet i det konkrete tilfælde skal anses for alvorlig. Ved nogle former for kriminalitet afhænger vurderingen af, om kriminaliteten er "alvorlig", af en konkret vurdering af situationen og forholdene hos det enkelte barn/den unge. Det er de sociale myndigheder, der foretager denne vurdering.

Når gentagen kriminalitet er medtaget, er det fordi, at det forhold, at et barn/en ung begår mindre alvorlig kriminalitet gentagne gange, kan indikere, at barnet/den unge er på vej ud i alvorlig kriminalitet.

---

² Ankestyrelsens undersøgelse af kommunernes indsats på området for unge kriminelle, maj 2012, afsnit 3.2.2. og afsnit 4.1.

For mere information se Eksempler på alvorlig kriminalitet og ikke alvorlig kriminalitet - Netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge.

Hvornår foreligger der ”dokumentation”?

Med ”dokumentation fra politiet” henvises til politiets underretninger til kommunen om børn og unges kriminalitet. Det sker i praksis blandt andet via de såkaldte ungelister. Ungelisterne omfatter børn og unge, som politiet er bekymret for af forskellige årsager, men det er i denne sammenhæng alene de børn og unge, som politiet mistænker for at have begået alvorlig kriminalitet, der er omfattet.

Hvornår starter tidsfristen?

Der skal indkaldes til netværkssamråd senest syv dage efter, kommunen har modtaget underretning fra politiet om mistanke om alvorlig kriminalitet, eventuelt i form af de ugentlige ungelister. Fristen på de syv dage tæller fra det tidspunkt, hvor kommunen har modtaget underretningen, eventuelt i form af, at barnet/den unge er på ungelisten. Bliver kommunen indkaldt til at deltage i afhøringen af et barn/en ung, og fremgår det først ved selve afhøringen, at der er tale om mistanke for alvorlig kriminalitet, starter de syv dage ved afhøringen.

Politiet adviserer undertiden de sociale myndigheder om, at der planlægges en afhøring på en given dato og klokkeslæt af en ung, der er mistænkt eksempelvis for røveri. Men hvor det samtidig eksplicit eller implicit fremgår, at barnet/den unge og dennes forældre ikke er bekendt med mistanken og den planlagte afhøring. Da kommunen i disse situationer, af hensyn til politiets efterforskning, først kan handle efter afhøringen, hvor som minimum barnet/den unge bliver bekendt med mistanken, starter fristen på de syv dage ved denne afhøring.

Efter underretningen fra politiet vil det være hensigtsmæssigt, hvis der højst går én arbejdsdag, før det er afklaret, hvorvidt barnet/den unge er i målgruppen for afholdelse af netværkssamråd.

FØR NETVÆRKSSAMRÅDET

Deltagerne på netværkssamrådet

Foruden sagsbehandleren eller anden repræsentant for de sociale myndigheder er det en forudsætning for afholdelse af et netværkssamråd, at barnet/den unge og forældremyndighedsindehaveren/-erne deltager.

Det er centralt, at barnet/den unge og familien frivilligt deltager i netværkssamrådet, fordi de oplever det som en god idé. Der er ikke direkte reaktionsmuligheder i det sociale system, hvis barnet/den unge eller familien ikke ønsker at deltage eller udebliver fra netværkssamrådet.

I situationer, hvor der ikke kan gennemføres netværkssamråd på grund af manglende deltagelse fra barnet/den unge eller forældremyndigheden eller begge parter, vil kommunen i stedet skulle vurdere, om der er behov for iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50, udarbejdelse af handleplan efter servicelovens § 140 og iværksættelse af foranstaltninger efter serviceloven § 52. Endvidere kan kommunen, hvis betingelserne herfor er opfyldt, træffe afgørelse om forældrepålæg efter servicelovens § 57a eller ungepålæg efter servicelovens § 57b.

Det skal bemærkes, at manglende deltagelse fra barnet/den unge eller forældremyndighedsindehaveren/-erne ikke udelukker, at der afholdes møde med relevante personer omkring barnet/den unge. Hvilke personer, der kan deltage i et sådant møde, afhænger af i hvilket omfang der kan opnås samtykke til videregivelse af oplysninger samt en konkret vurdering af nødvendigheden af afholdelse af et tværfagligt møde, jf. nedenfor.

Udvælgelse af øvrige deltagere

Som det fremgår af servicelovens § 57c, kan relevante personer fra det private netværk og relevante fagpersoner inviteres til at deltage i netværkssamrådet.

Baggrunden for at invitere bestemte personer fra netværket og bestemte fagpersoner til netværkssamråd vil oftest være, at de har en relevant faglig ekspertise og/eller en positiv relation til barnet/den unge. De kan derfor konstruktivt bidrage til samtalen om, hvordan barnet/den unge kan hjælpes. Det kan således være hensigtsmæssigt at få fat i personer, som barnet/den unge kan søge støtte hos, efter netværkssamrådet er afholdt. Det kunne eksempelvis være en onkel, barnet/den unge ser op til, eller en lærer, barnet/den unge føler, forstår ham/hende. Det kunne også være en SSP-medarbejder, som har løbende kontakt med barnet/den unge og kender til barnets/den unges situation.

Det er kommunens professionelle vurdering, der afgør, hvilke personer i det faglige eller personlige netværk, der skal inviteres. Samtidig har forældre og unge over 15 år, som indkaldes til netværkssamråd, medindflydelse på kredsen af inviterede, idet de skal give samtykke til udveksling af oplysning mellem de pågældende personer (se afsnittet om samtykke nedenfor).

Vurderingen af hvilke personer, der skal inviteres, kan med fordel foretages så objektivt som muligt. Man kan eksempelvis forestille sig, at en ældre bror, som er bandemedlem, kan føle et ansvar for barnet/den unge og ønske at beskytte denne mod et kriminelt miljø, selvom personen selv er indblandet i kriminalitet. Den ældre brors deltagelse kan muligvis blive vurderet som hensigtsmæssig, muligvis ikke. Det anbefales at vurdere hele barnets/den unges netværk ud fra en åben tilgang og med udgangspunkt i barnets/den unges behov.

Med henblik på at sikre at barnet/den unge og forældrene føler sig inddraget og hørt, kan man med fordel drøfte kredsen af inviterede med dem og spørge, om der er nogen personer i netværket, de enten savner eller ønsker ikke skal deltage.

Det kan ofte vise sig uhensigtsmæssigt at overrumple barnet/den unge eller forældrene ved at invitere personer, der ikke er blevet drøftet.

Deltagerne i netværkssamrådet bør som hovedregel være myndige. Dog kan der opstå visse situationer, hvor det kan være relevant at have en ikke-myndig person med til netværkssamrådet. Det kan for eksempel være en kæreste, der kan støtte den unges positive udvikling. Mindre søskende og kammerater under 18 år vil oftest ikke være relevante som deltagere i netværkssamrådet. Såfremt en person under 18 år skal deltage i et netværkssamråd på en sikret institution, skal der indhentes fuldmagt fra den pågældendes forældre.

Hvis invitationen til netværket er sendt ud, og man efterfølgende bliver opmærksom på, at andre fra netværket kan være relevante som deltagere, er det muligt at sende invitationen ud til flere. Dog bør der være opmærksomhed på, om der i forhold til de nye deltagere på ny skal indhentes samtykke fra forældrene og den unge – om udveksling af oplysninger, jf. nedenfor.

For inspiration til hvilke deltagere, der kan være relevante at invitere til netværkssamråd, se **Netværksoversigt til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge.**

Samtykke

Et netværkssamråd, hvor barnet/den unges og muligvis også familiens situation skal drøftes, vil som oftest indebære, at de sociale myndigheder eller repræsentanter fra andre myndigheder, for eksempel skolen, kan videregive fortrolige oplysninger om barnet/den unge og forældrene. Derfor skal forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, give samtykke til, at der i forbindelse med netværkssamrådet kan ske videregivelse af fortrolige oplysninger. Samtykket skal sikre, at den unge og forældrene ved, hvilke oplysninger, der bliver givet videre af hvem og til hvem. Samtykket bør således angive, hvem der inviteres til at deltage i netværkssamrådet. Derfor er det mest hensigtsmæssigt, at samtykket indhentes så snart sagsbehandleren, den unge og forældrene har drøftet, hvem der skal deltage i netværkssamrådet, og inden indkaldelsen til mødet udsendes.

Som inspiration til udformningen af samtykkeerklæringen, se Samtykkeerklæring til forældremyndighedsindehaver til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge og Samtykkeerklæring til unge til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge.

Er det muligt allerede i forlængelse af eksempelvis en politiafhøring, hvor kommunen deltager, at konstatere, at der skal indkaldes til et netværkssamråd – og kan det aftales med barnet/den unge og familien, hvem der skal inviteres – kan det være en god ide, at indhente samtykket allerede her. Det vil spare tid i sagsforløbet. Samtykke kan indhentes skriftligt såvel som mundtligt, men det anbefales at indhente det skriftligt. Under alle omstændigheder skal samtykket være så specifikt som muligt i forhold til hvilken form for information, der deles med hvem. Det kan også være en fordel at udlevere **information om netværkssamrådet for kriminalitetstruede børn og unge** ved en eventuel afhøring.

Ønsker den unge eller forældremyndighedsindehaveren/erne ikke at give samtykke i forbindelse med et netværkssamråd, må det bygge på en konkret vurdering, hvordan kommunen forholder sig hertil.

En mulighed er, at netværkssamrådet alene holdes sammen med barnet/den unge og forældrene.

Derudover kan det nævnes, at lovgivningen indeholder enkelte undtagelser, der giver hjemmel til videregivelse af fortrolige oplysninger til andre myndigheder i sager om kriminalitetstruede børn og unge. Udvekslingen af personfølsomme oplysninger med relevante fagpersoner, der har

kendskab til og viden om barnet/den unge og familien kan i forbindelse med et netværkssamråd i visse tilfælde ske efter servicelovens § 49 a. For nærmere information om denne bestemmelse henvises til Socialstyrelsens pjece ”Dialog om tidlig indsats” fra 2011.

Hvis det konkret vurderes, at politiet kan bidrage til at finde frem til, hvad der er den rette sociale indsats over for den enkelte unge, og en repræsentant herfra deltager i netværkssamrådet, er der i retsplejelovens § 115 hjemmel til, at der om nødvendigt kan ske udveksling af personfølsomme oplysninger mellem politiet og de øvrige fagpersoner, der deltager i netværkssamrådet.

Netværkssamråd på sikret institution

En del unge, der begår alvorlig kriminalitet anbringes i varetægtssurrogat på en sikret afdeling. Disse unge vil også være omfattet af reglen om netværkssamråd, medmindre der har været afholdt netværkssamråd inden for det sidste år, eller de er undergivet en igangværende ungdomssanktion.

Såfremt den unge er på en sikret afdeling, skal et netværkssamråd planlægges i samarbejde med denne afdeling. Det vil kræve en større planlægning og koordinering, end hvis netværkssamrådet kan holdes i kommunen. Er den unge underlagt besøgskontrol, er det nødvendigt at kontakte politiet for at opnå tilladelse til afholdelse af netværkssamrådet med de personer, der overvejes indkaldt. For inspiration til udformning af skrivelse til politiet se **standardskrivelse fra de sociale myndigheder til politiet vedrørende netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge på sikrede institutioner**.

Ved afholdelse af netværkssamråd på sikret afdeling anbefales det, at de sociale myndigheder nøje overvejer, hvem der skal deltage, og at deltagerantallet forsøges begrænset.

Indkaldelsen

I forhold til udarbejdelse af indkaldelsen til netværkssamrådet kan det anbefales:

- At tale med barnet/den unge og forældrene om dagsordenen, så de kan være medbestemmende.
- Så vidt muligt sammen med forældrene og barnet/den unge at finde et tidspunkt, hvor de har mulighed for at deltage.
- At indkaldelsen er affattet på en måde, der er målrettet i relation til den specifikke målgruppe; dels barnet/den unge og forældrene, dels fagfolk og øvrige.
- At netværkssamrådet afholdes hurtigst muligt efter indkaldelsen, og gerne indenfor 14 dage.

For inspiration til udformning af indkaldelsen, se:

- **Indkaldelse til børn og unge til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**
- **Indkaldelse til forældre til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**
- **Invitation til fagfolk og øvrige til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**

Til indkaldelsen kan man med fordel vedlægge **information om netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**.

Det anbefales desuden at bruge sms-påmindelser om afholdelse af netværkssamrådet til forældre og barnet/den unge – og eventuelt til andre deltagere.

Forberedelse til mødet

Kommunen skal på baggrund af drøftelserne på netværkssamrådet udarbejde en handleplan for hvilke initiativer og handleplaner, der kan modvirke yderligere kriminalitet. En målrettet handleplan, der kan afhjælpe barnet/den unges problemer og forebygge yderligere kriminalitet, forudsætter kendskab til barnets/den unges behov, ressourcer og ønsker, herunder ressourcer i familien og hos andre aktører omkring barnet/den unge. Et netværkssamråd er et redskab til at opnå denne viden, og en mulighed for at få bragt ressourcerne hos og omkring barnet/den unge i spil.

Redskabet **systematisk risikovurdering af kriminalitetstruede børn og unge** indeholder forskningsbaserede beskyttelses- og risikofaktorer i forhold til kriminel adfærd. Redskabet kan bruges i forberedelsen af mødet, så sagsbehandleren eller mødelederen får et overblik over hvilken viden, det kan være nyttigt at opnå gennem netværkssamrådet.

Har barnet/den unge allerede en børnesag, eller har kommunen på anden vis kendskab til familien, har kommunen formentlig allerede information om flere af risiko- og beskyttelsesfaktorerne, og sagsbehandleren og/eller mødelederen vil ved hjælp af redskabet kunne klargøre, hvorvidt der er områder, der skal afdækkes på netværkssamrådet. Ved at orientere sig i hvilke ressourcer og risikofaktorer, der gør sig gældende for barnet/den unge, kan der dannes et godt udgangspunkt for dialogen ved netværkssamrådet. Deltagerne fra netværkssamrådet vil kunne bidrage med nuancering af risikofaktorer og ressourcer, og på baggrund af dette vil det således fremgå tydeligere, hvorvidt problemerne har en sådan karakter, at barnet/den unge har brug for særlig støtte.

Brug af tolk

Inden netværkssamrådet skal det afklares, hvorvidt der er brug for tolk ved samrådet. Følgende vil i givet fald kunne anvendes som tjekliste:

- Familien må ikke selv tolke.
- Undersøg tolkens habilitet i forhold til den unge og forældrene.
- Tolken skal have information om netværkssamrådet inden mødestart.
- Aftal samtaleforløbet med tolken inden start.
- Klargør tolkens tavshedspligt for alle deltagere.
- Efter en times tolkning skal der være pause.

UNDER NETVÆRKSSAMRÅDET

Her er nogle vejledende råd til afviklingen af netværkssamrådet:

- Præsenter formålet med mødet og tydeliggør, at der ikke fokuseres på spørgsmålet om barnet/den unges skyld eller uskyld, men på at hjælpe barnet/den unge og understøtte dennes trivsel og udvikling.
- Vurder hvem af de øvrige deltagere, der først skal til orde. Ofte kan det være en fordel, at barnet/den unge kommer på banen først, men dette afhænger af den konkrete situation.
- Vær forberedt på at strukturere samtalen, så fortællinger om konflikter/skyld ikke tager al tiden.
- Lyt til barnet/den unge. Spørg ind til dennes ønsker og forhåbninger.
- Brug netværkssamrådet til at skaffe yderligere viden om barnet/den unge og dennes ressourcer/netværk samt risikofaktorer, så det er klart, hvor der især er behov for hjælp og støtte, og hvor den kan komme fra.
- Inddrag forældrene og de øvrige netværksdeltagere i samtalen om, hvordan barnet/den unge kan hjælpes. Spørg ind til, hvordan de kan være med til at sikre, at barnet/den unge trives, udvikler sig og holder sig fri af kriminalitet.
- Afdæk hvem der kan gøre hvad og hvornår.
- Udform gerne sammen med deltagerne et kort aftalepapir om handlepligter for barnet/den unge, for forældrene og det øvrige netværk og for kommunen. Aftalepapiret skal sikre, at alle ved, hvad hver især skal gøre fremadrettet. Der er dog ikke tale om juridisk forpligtende aftaler.

Hvilke spørgsmål kan hjælpe med at forstå den unges situation?

- Hvilke drømme og ønsker har du for fremtiden?
- Hvilke ændringer er de vigtigste for dig at arbejde hen imod?
- Hvad tænker I som netværk, at I kan hjælpe ham/hende med?
- Hvad skal der til, før der sker en ændring i den unges situation?
- Hvad kan du som forælder, lærer, pædagog, onkel, kontaktperson m.v. gøre for at...
- Hvad kan du (barnet/den unge) selv gøre?

For yderligere inspiration kan der orienteres i **redskabet Inspirationskatalog om inddragende metoder - netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**.

For yderligere inspiration til hvordan netværkssamrådet kan gribes an, se:

- Forslag til forberedelse og tilrettelæggelse af netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge.
- Inspirationskatalog til inddragende metoder - netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge.

Hvad skal mødet resultere i?

Ved netværkssamrådet er det muligt, sammen med barnet/den unge, forældrene og øvrige deltagere, at aftale rammerne for den handleplan, som kommunen skal udarbejde efter servicelovens § 57c stk. 2. Der er ingen formkrav til handleplanen, men den skal beskrive initiativer og handlepligter for den unge, forældrene, netværket og evt. kommunen.

En mulighed for at skabe rammer for handleplanen under selve mødet er, at mødelederen eller sagsbehandleren noterer, hvad der mundtligt aftales for senere at skrive det ind i handleplanen. En anden mulighed er som nævnt, at der under selve netværkssamrådet udarbejdes et kort aftalepapir, hvor der står angivet, hvem der skal gøre hvad og hvornår for at sikre, at den barnet/unge trives, udvikler sig og holder sig fri af kriminalitet. Et sådant aftalepapir vil kunne ses som et beslutningsreferat, hvor de pointer og aftaler, som er blevet diskuteret på netværkssamrådet, står nedskrevet. Barnet/den unge, forældrene og de øvrige deltagere på netværkssamrådet har dermed medindflydelse på, hvad netværkssamrådet munder ud i. Det kan bidrage til at skabe ejerskab og motivation hos såvel barnet/den unge som netværket omkring denne.

Handlekataloget i tilknytning til Systematisk risikovurdering af kriminalitetstruede børn og unge indeholder evaluerede og evidensbaserede indsatser, der er målrettet til at afhjælpe de mest tungtvejende risikofaktorer, der øger risikoen for kriminalitet.

For inspiration til udformning af aftalepapir se **Aftalepapir til brug ved netværkssamråd for kriminalitetstruede børn og unge**.

Hvad er handlepligter?

Handlepligter skal forstås som aftaler, der indgås under netværkssamrådet. Der er ikke tale om juridisk forpligtende aftaler, men nærmere gensidige aftaler om at hjælpe og støtte barnet/den unge i at holde sig fri af kriminalitet. Derfor er der heller ikke nogen sanktion, såfremt aftalerne ikke overholdes. Handlepligterne har således ikke karakter af forældrepålæg eller ungepålæg. Det er dog alligevel vigtigt at understrege betydningen af at overholde aftalerne for netværket, samt få netværket til at føle ansvar over for de aftalte handlepligter.

For inspiration til handlepligter se eksempler i dokumentet med **tre cases** udarbejdet til brug ved netværkssamråd.

EFTER NETVÆRKSSAMRÅDET

På baggrund af netværkssamrådet skal kommunalbestyrelsen, efter serviceloven § 57c stk. 2, udarbejde en handleplan for, hvilke initiativer og handlepligter, der kan modvirke yderligere kriminalitet. Hvis der, som skitseret oven for, er udarbejdet et aftalepapir under netværkssamrådet, vil dette eventuelt efter en konkret vurdering kunne fungere direkte som handleplan efter serviceloven § 57c, stk. 2.

Det skal samtidig vurderes, om der skal iværksættes en børnefaglig undersøgelse efter serviceloven § 50, og om der skal udarbejdes en handleplan efter serviceloven § 140.

Foreligger der allerede en handleplan for foranstaltninger, som barnet/den unge modtager, kan det eventuelle aftalepapir fra netværkssamrådet anvendes ved revision af denne handleplan.

I sager, hvor der alene udarbejdes en handleplan efter serviceloven § 57c, viser erfaringer fra kommunerne, at det er hensigtsmæssigt med en opfølgning, eksempelvis efter 3 måneder.

Det kan anbefales, at kommunen vurderer, hvorvidt det er relevant at følge barnet/den unge yderligere. Hvis dette er tilfældet, kan der tages initiativ til et opfølgende møde med alle eller udvalgte deltagere fra netværkssamrådet. Hvis det ikke er relevant at følge barnet/den unge yderligere, kan det være en god ide at foretage en opfølgning på handleplanen efter ca. 3 måneder. Denne opfølgning kan eksempelvis bestå af et brev, en telefonsamtale eller et personligt møde. Hvilken form for opfølgning, der er bedst egnet, afhænger af sagens karakter.

Hvis det er relevant at iværksætte foranstaltninger efter serviceloven, fortsætter sagen som en børnesag, hvor der iværksættes børnefaglig undersøgelse efter serviceloven § 50 og eventuelt udarbejdes en handleplan efter § 140. Såfremt sagen fortsætter, kan man som socialrådgiver benytte sig af de gode relationer fra netværkssamrådet i det fremadrettede arbejde for at sikre et inddragende samarbejde på tværs.

SOCIALSTYRELSEN
Kontor for Sårbare Unge og Integration
Edisonsvej 18, 1. sal
5000 Odense
www.socialstyrelsen.dk

SOCIALSTYRELSEN - VIDEN TIL GAVN